

POLÍTICA DE PROTECCIÓ I BON TRACTE A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

La FEDAIA és la federació que agrupa, a Catalunya, el conjunt d'entitats que treballen amb la infància, adolescència, joventut i famílies en situació de més vulnerabilitat. Està formada per 100 entitats – associacions, cooperatives d'iniciativa social i fundacions– que atenen més de 310.000 infants i adolescents i de 90.000 famílies a través de serveis en l'àmbit de l'acció social. Nascuda el 1996 per iniciativa de les seves entitats sòcies, està inscrita al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya (292 de la secció 2a del Registre de Barcelona).

Tant les 100 entitats d'iniciativa social que la integren com la FEDAIA tenen la missió d'avançar en els drets de la infància i afavorir la igualtat d'oportunitats en el marc de referència de la Convenció sobre els Drets de la Infància, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 i ratificada per Espanya el 1990.

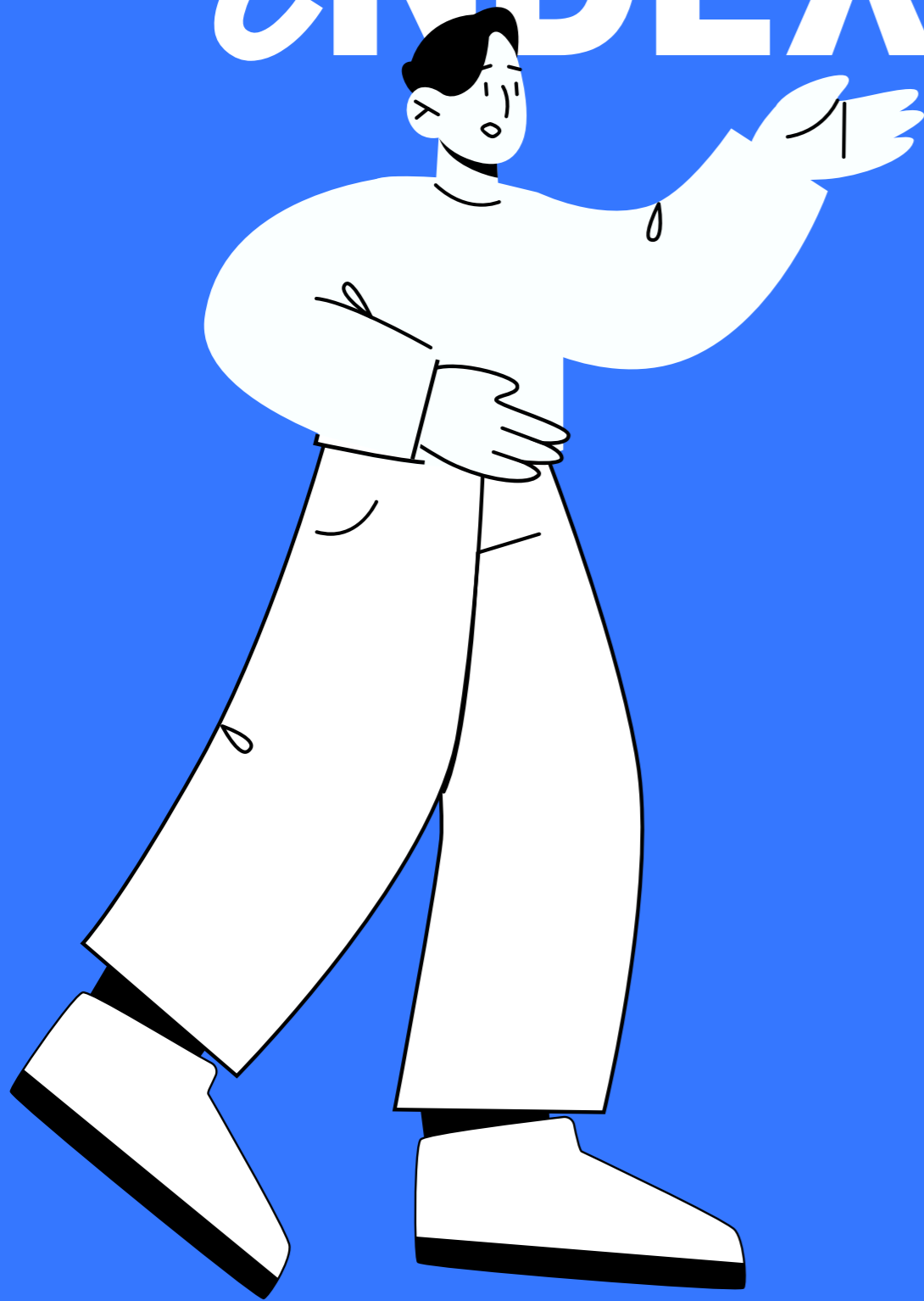
La FEDAIA és una organització que treballa des de la mirada conjunta de totes les entitats, enfortint les relacions entre elles, la seva participació i cohesió, amb l'objectiu de representar els seus interessos, així com els que facin referència a la defensa dels drets de la infància que viu a Catalunya, per mitjà de la incidència social i política. En total, la FEDAIA representa 3.500 professionals i 4.800 persones voluntàries.

La Federació està basada en valors com la transparència, amb una orientació ètica, que vetlla pel bé comú de totes les entitats membres, defensant els drets i deures, realitzant tasques d'incidència davant les situacions de desprotecció, vulneració de drets de la infància i fent d'altaveu del treball, l'expertesa i les bones pràctiques de les persones professionals i entitats membres, facilitant compartir i socialitzar els seus coneixements, i alhora garantint la inclusió, la perspectiva de gènere i la territorialitat com a eixos de treball. Tot el seu treball s'emmarca en un àmbit de col·laboració i reconeixement de les diferents entitats i les administracions competents, així com de reforçar les aliances estratègiques amb organitzacions del tercer sector, l'àmbit universitari i els col·legis professionals.

TÍTOL	Política de Protecció i Bon Tracte a la Infància i l'Adolescència (PPBT)
DATA D'APROVACIÓ	28 de novembre de 2023, per unanimitat en Assemblea General Extraordinària
DATA D'APROVACIÓ DE LA PRIMERA VERSIÓ	31 de maig de 2023, data en què s'obre el procés participatiu de reelaboració i aprovació
ÒRGAN D'APROVACIÓ	Assemblea
ORIGENIA	Del 29 de novembre de 2023 al 28 de novembre del 2027
OBJECTIUS	Impulsar un procés institucional de generació d'una cultura de protecció a la infància en diferents àmbits i amb diversos elements Fomentar l'elaboració de polítiques i estratègies de protecció entre les entitats membres, acompanyant aquest procés

PERSONA RESPONSABLE EN PROTECCIÓ DE L'ENTITAT	Per definir
BAST	Tot el personal de la FEDAIA, Junta Directiva, voluntariat i totes aquelles persones que participen o col·laboren en el marc de les activitats de la FEDAIA com a persones en pràctiques, visites i esdeveniments, prestadores o proveïdores de serveis
DOCUMENTS RELACIONATS	Codi ètic, Pla de comunicació de la PPBT, Rutes i protocols interns i externs corresponents a la PPBT de la FEDAIA, Plans d'acció anual sobre protecció i bon tracte, avaluacions anuals, Mapes de riscos
COMUNICACIÓ	www.fedaia.org
DIRECTORA DE L'EQUIP TÈCNIC DE LA FEDAIA	Sònia Martínez
RESIDENTA DE LA FEDAIA	Elisenda Xifre

ÍNDEX

01. DEFINICIONS	5
a) Protecció	5
b) Bon tracte	5
c) Violència	6
d) Participació	10
e) Promoció	11
f) Prevenció	
02. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL	11
03. ABAST	14
04. CODI DE CONDUCTA	15
05. ANÀLISI DE RISCOS	15
06. GESTIÓ DEL PERSONAL	16
07. RESPONSABILITATS I RESPOSTES	17
08. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ	19
09. AVALUACIÓ, REVISIÓ I SEGUIMENT	19
10. ANNEXOS	20
a) COMPROMÍS	20
b) CODI DE CONDUCTA	23
c) CARTA D'ADHESIÓ A LA PPBT	29
d) MAPA DE RISCOS	30
e) PLA DE DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ	31
f) GUIÓ DE L'INFORME D'AVALUACIÓ	32

01

DEFINICIONS

PROTECCIÓ

Entenem com a protecció la generació d'un entorn segur, protector i lliure de qualsevol forma de violència que possibiliti el desenvolupament ple de totes les infàncies i adolescències. Aquest concepte apel·la a les persones obligades a garantir la protecció de l'infant, que són totes: les persones professionals que treballen amb i per a la infància, les famílies, l'Estat en el seu conjunt (executiu, legislatiu, judicial i administratiu), així com la societat civil i el sector empresarial.

Protecció infantil organitzacional (safeguarding): són totes aquelles mesures de diversa índole que s'han d'adoptar per part de totes les persones i ens públics i privats a fi de garantir la protecció dels drets de la infància, fins i tot abans de la seva vulneració efectiva. És el que es coneix com a sistema de protecció de la infància i l'adolescència. El concepte de protecció infantil organitzacional de totes les infàncies i adolescències està íntimament relacionat amb el concepte d'enfocament de drets i fa referència a la totalitat del "cicle de la vulneració" de drets. Des d'una mirada integral són totes les mesures i procediments necessaris per assegurar el gaudi d'aquests drets tant en l'àmbit jurídic com econòmic, així com els plans i polítiques per als diferents nivells de govern, mesures estadístiques, pressupostàries, educatives i d'avaluació, entre d'altres.

BON TRACTE

S'entén per bon tracte aquell que, respectant els drets fonamentals de les infàncies i adolescències, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació de qualsevol infant o adolescent.

Entorn segur: els entorns segurs i protectors es poden definir com a espais de bon tracte psicològic i emocional, que estiguin lliures de qualsevol forma de violència, abús o explotació i en els quals les persones es regeixen pel respecte als drets humans. Aplicat al col·lectiu en qüestió, els entorns segurs són, per tant, condició imprescindible per garantir el dret de cada infant i adolescent al seu desenvolupament ple i a la protecció.

Segons la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència (LOPVI), en què s'emmarca aquesta política, la violència es defineix com:

“tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de la forma o mitjans de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital. En tot cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, la distracció o el tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, incloent-hi la violència sexual, la corrupció, la pornografia infantil, la prostitució, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital femenina, el tràfic d'éssers humans a qualsevol efecte, el matrimoni infantil, així com els actes d'omissió produïts per les persones que han de ser garants de la protecció de les persones menors d'edat”. (Article 12)

Segons la Convenció dels Drets de la Infància s'entén per infant “tot ésser humà fins als divuit anys, llevat que la legislació nacional acordi la majoria abans d'aquesta edat”. (Article 1)

Així doncs, tota forma de violència suposa la vulneració dels drets humans de qui la pateix i els quatre components que la defineixen són:

El dany. El primer element de la violència és que l'acció (o la seva falta) causa dany o té possibilitats de causar-lo. El focus està posat en el perjudici que pateix la persona. El criteri és si l'acció posa en perill el compliment dels drets humans, que cobreixen tots els aspectes del benestar de les persones. Si l'acció vulnera els drets humans, llavors es produeix un dany, que pot ser des de molt lleu fins a molt greu i, fins i tot, mortal.

L'abús del poder. El poder es pot definir d'una manera operativa com la capacitat d'influir en la vida d'una altra persona.

La manera. El tercer element que defineix la violència és la manera o les maneres en què aquesta s'exerceix. Si bé hi ha una varietat de formes, pràcticament totes es poden agrupar al voltant de quatre grans modalitats: física, psicològica, sexual i per negligència.

La persona que l'exerceix. Existeix una diferència en la manera d'abordar la violència segons qui l'exerceix: un igual, una persona familiar o referent, una persona desconeguda.

LA PROTECCIÓ I EL BON TRACTE ÉS UN ÀMBIT D'ACTUACIÓ QUE HA DE SUPOSAR UNA OBLIGACIÓ PER A LES ORGANITZACIONS SOCIALS

TIPUS DE VIOLÈNCIA ENVERS LA INFÀNCIA

Violència física

Fa referència a qualsevol acció que infringeixi un dany físic no accidental, usant força física o objectes. És una forma de violència que és fàcil d'identificar en el moment perquè genera un impacte fisiològic. Socialment, la violència física és fàcilment identificable i genera rebuig en l'entorn, però quan s'exerceix des dels pares i mares cap als seus fills i filles, rep més tolerància, especialment quan s'utilitza com a pauta correctiva.

Violència psicològica

És violència psicològica la que causa dany en el nen, nena o adolescent en totes les dimensions psicològiques. És important destacar que qualsevol forma de violència causa dany psicològic (la violència física, la violència sexual i la negligència afecten el seu desenvolupament emocional), però també hi ha formes exclusivament psicològiques. Aquestes es caracteritzen pel dany que ocasionen, no per la intenció original de la persona que realitza l'acció. Aquest dany o patiment es pot causar de tres maneres:

- A través de la paraula, com els insults, les humiliacions, les comparacions o les amenaces.
- A través de les accions i del llenguatge no verbal, com les mirades de menyspreu o els gestos de fàstic o de burla.
- Ignorant o menyspreant la seva presència, les seves aportacions o les seves vivències, creant un buit social al seu voltant.

Violència sexual

Es defineix com qualsevol activitat de caràcter sexual que s'exerceixi sense consentiment. No obstant això, en una relació persona adulta-infant/adolescent, es considera violència qualsevol acte de caràcter sexual, ja que el consentiment solament es pot donar entre iguals. Es pot exercir de diferents maneres:

- Bromes, humiliacions i insinuacions de caràcter sexual. Això inclou al·lusions al desenvolupament (o la seva falta), en especial en l'adolescència, tant per part de persones adultes com d'altres persones d'edats similars. Les "novatades" amb contingut sexual sense contacte també entren en aquest àmbit.
- Voyeurisme. Mirar una persona menor d'edat amb poca o cap roba (mentre es dutxa, mentre es canvia, mentre és al bany...) per a satisfacció pròpia.

- Exhibicionisme. Mostrar els genitals a un nen, nena o adolescent.
- Petons o carícies amb connotacions sexuals.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació (internet i telèfons intel·ligents) per crear i consolidar suposades "relacions de parella" amb infants i adolescents (grooming).
- Mostrar pornografia. El visionament de pornografia en la infància pot causar molt de dany en el desenvolupament afectiu i sexual per manca de comprensió d'aspectes de la sexualitat per part dels infants. En l'adolescència poden causar dany les imatges i gravacions extremes, que impliquen dany per a les persones.
- Fer fotos o enregistraments d'infants i adolescents en roba interior, sense roba o en posicions que suggereixin activitat sexual i publicar-les a les xarxes socials o utilitzar-les per fer-los xantatge.
- Fregar-se contra una persona menor d'edat, tocar-li els genitals o fer que toqui els genitals d'una altra persona.
- Masturbació. Fer que infant o adolescent es masturbi davant d'una altra persona o masturbar-la. Fer que l'infant o adolescent masturbi una altra persona.
- L'explotació sexual infantil en la qual es dona algun tipus d'intercanvi de beneficis, ja sigui directament al nen, nena o adolescent o a qui la té a càrrec seu (poden ser econòmics, però també d'altres tipus, com drogues o fins i tot aliments en situacions de falta de recursos) i pot suposar l'existència de xarxes criminals (que posen en contacte qui abusa amb infants i adolescents que pateixen l'abús).
- Mantenir qualsevol tipus de relació sexual amb un nen, nena o adolescent (per via oral, vaginal o anal, etc.).

Negligència

Segons el Comitè dels Drets de la Infància, en la seva Observació General 13, s'entén per descuit (o tracte negligent) no atendre les necessitats físiques i psicològiques de les persones menors d'edat, no protegir-les del perill i no proporcionar-los serveis mèdics, d'inscripció del naixement i d'un altre tipus quan les persones responsables de la seva atenció tenen els mitjans, el coneixement i l'accés als serveis necessaris per a això. La negligència, entesa com una manca d'acció que causa dany i, per tant, el fet de no utilitzar el poder que es té per protegir i tenir cura de nens, nenes o adolescents és la forma de violència més habitual i, tanmateix, la menys percebuda. Per això, cal visibilitzar la negligència més enllà d'allò material, perquè la negligència pot ser emocional i social. I no només és una forma de violència exercida per les persones: una institució que no garanteix la protecció dels infants o adolescents en els espais de treball està sent negligent.

Violència institucional

És causada per qualsevol legislació, procediment, actuació o omissió procedent dels poders públics o derivada de l'actuació individual d'una persona professional que comporti abús, negligència, detriment de la salut, la seguretat, l'estat emocional, el benestar físic, la correcta maduració o que violi els drets bàsics de les infàncies i adolescències.

Violència de gènere

Una altra forma de violència és la de gènere. És la que pateixen infants i adolescents que veuen i viuen la violència de gènere contra la seva mare o altres familiars o persones cuidadores, i que són també les seves víctimes directes per l'intens dany que reben. Per altra banda, certes pràctiques tradicionals nocives constitueixen una forma de violència de gènere que causen dany a les nenes i les adolescents. Alguns exemples serien la mutilació genital femenina o els matrimonis primerencs i forçosos.

TIPUS DE VIOLÈNCIES ENTRE LES INFÀNCIES I ADOLESCÈNCIES

L'assetjament entre iguals

Consisteix en el fet que una persona menor d'edat exerceix violència d'una manera sistemàtica contra una o més nens, nenes i/o adolescents del seu entorn. Es basa en un desequilibri de poder i es produeix en qualsevol espai on aquestes persones interactuïn. La clau consisteix precisament en la manera: es fa intencionadament per tal de fer mal i es repeteix en el temps.

El ciberassetjament (ciberbullying)

És assetjament o intimidació per mitjà de les tecnologies digitals. Pot ocórrer a les xarxes socials, les plataformes de jocs o altres tipus d'eines digitals. És un comportament que es repeteix i que cerca atemorir, fer enfadar o humiliar altres persones. És una forma de violència psicològica que causa un enorme patiment des de l'abús que dona la informació (sigui veritat o falsa), l'enorme exposició i publicitat, la pèrdua de l'anonimat, la invasió de tots els espais, la permanència de les interaccions i per la falta de conseqüències per a qui la comet.

Violència de gènere

Una forma especialment perjudicial de violència de gènere és la que pateixen les adolescents per part de les seves parelles. Es basa en una asimetria de poder a causa dels rols socials d'adolescent home i d'adolescent dona, amb estereotips culturals específics que utilitzen els adolescents per controlar,

sotmetre i agredir les seves parelles. La intimitat que es genera en la parella, el profund coneixement de les emocions de l'altra persona, possibilita que la violència en la parella sigui especialment nociva per l'ampli poder que es desplega en la relació. Tot i així, no podem restringir l'afectació de la violència de gènere exclusivament en l'àmbit d'un binomi o parella. Aquesta també es pot fer palesa en circumstàncies on no s'accepten la multiplicitat existent d'orientacions sexuals o les identitats no normatives.

Violència sexual

Existeixen diversos tipus de violències sexuals exercides entre iguals: als abusos i violacions de qualsevol tipus s'afegeix el xantatge sexual (erròniament anomenat "pornoventanxa") que consisteix a difondre o amenaçar a difondre imatges o informació personal de caràcter sexual que seran compartides amb iguals (les seves amistats, la seva parella del moment) per extorsionar, exigir diners, imatges sexuals o fins i tot abusar de la persona a canvi de no divulgar-les entre els seus cercles principals (la seva família, el seu centre educatiu, les xarxes socials, etc.).

PARTICIPACIÓ

La participació és un dret fonamental de totes les infàncies i adolescències. Segons Ana Maria Novella Cámara (2008):

"Entenem la participació infantil com una experiència personal i col·lectiva que permet implicar-se en projectes socials que, mitjançant la paraula i l'acció compromesa, pretenen transformar la realitat propera"¹.

La finalitat d'aquesta política és, també, garantir-la. La visió, opinió i pensament d'infants i adolescents ha d'estar reflectida en aquest document i en l'elaboració dels instruments necessaris per complir-lo.

PROMOCIÓ

La promoció dels drets de la infància és clau per protegir els infants i implica la planificació i execució de tot tipus d'accions per sensibilitzar i aportar solucions que millorin la situació d'aquests i el seu desenvolupament.

¹ Novella Cámara, Ana María (2008). "Formes de participació infantil: la concreció d'un dret." *Educació social. Revista d'intervenció socioeducativa* 38, p. 77-93.

**ENTENEM LA PARTICIPACIÓ
INFANTIL COM UNA EXPERIÈNCIA
PERSONAL I COL·LECTIVA
QUE PERMET IMPLICAR-SE
EN PROJECTES SOCIALS QUE,
MITJANÇANT LA PARAULA
I L'ACCIÓ COMPROMESA,
PRETENEN TRANSFORMAR
LA REALITAT PROPERA**

Ana María Novella Camara

2022

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL

La FEDAIA va aprovar, en Junta Directiva, el juliol del 2022, una declaració de compromís institucional amb la protecció i el bon tracte a la infància, en considerar que la protecció d'aquesta és un àmbit d'actuació que ha de suposar una obligació per a les organitzacions socials. A la nostra federació considerem que es tracta d'un repte fonamental que hem de visibilitzar i abordar en el nostre treball diari. Així mateix, hem d'acompanyar les entitats sòcies en aquest mateix camí.

El nostre compromís com a institució en aquesta matèria és molt clar i es concreta en la construcció d'una política integral de protecció i bon tracte a infants i adolescents. El contingut d'aquesta política marcarà tots els aspectes rellevants en matèria de protecció a la infància de la nostra organització.

Aquesta Política de Protecció i Bon Tracte a la Infància i l'Adolescència (PPBT) es basa en els objectius de la Llei orgànica 8/2021, del 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència (LOPIVI) i té com a propòsit garantir entorns segurs, protectors, plurals i lliures per a infants i adolescents, assegurant la igualtat, els drets i la participació d'aquests, incloent-hi la prevenció i l'eliminació de qualsevol forma de violència per part dels actors que tracten directament i indirectament amb infants i adolescents.

Concretament, aquesta política permetrà:

- Promoure i incidir públicament en un context social de protecció cap a totes les infàncies i adolescències i demanar una resposta adequada davant de qualsevol forma de violència que s'exerceixi cap aquests.
- Comptar amb un posicionament de tolerància zero respecte a la violència contra les infàncies i les adolescències que permeti impulsar canvis significatius en les polítiques públiques en matèria de protecció cap aquesta, de la mà de les entitats membres i la sensibilització del conjunt de la ciutadania.
- Garantir que els espais, accions i serveis impulsats per la FEDAIA i per les entitats membres siguin entorns segurs i protectors per a totes les infàncies i adolescències que hi passen, basant-se en un enfocament de drets de la infància i en l'interès superior de cada infant o adolescent.
- Prevenir possibles situacions de violència contra infants i adolescents per part de les persones assalariades, voluntàries, persones col·laboradores o d'altres que presten serveis en el marc de la FEDAIA i les entitats membres, així com també per part d'altres infants i/o adolescents.
- Detectar precoçment les situacions de violència que puguin patir infants i adolescents que participen en activitats emmarcades en l'actuació de la FEDAIA i les entitats membres.
- Definir procediments d'actuació davant de possibles sospites de vulnerabilitat o violència.

Aquesta política està fonamentada en l'enfocament de drets de la infància i en l'enfocament de gènere, aplicant els seus principis de no discriminació (per raons de gènere, diversitat funcional, països d'origen, socials o culturals, identitat i orientació sexual...), el dret a la igualtat (incloent-hi la igualtat de gènere), la primacia de l'interès superior de l'infant, el dret a una vida digna i plena i la participació d'infants i adolescents en les seves pròpies vides, pilars sobre els quals s'estableix la Convenció sobre els Drets de la Infància.

D'altra banda, en coherència amb el codi ètic de la FEDAIA, la PPBT es basa especialment en els valors i principis següents:

1. Compromís: la PPBT és una mostra de l'exigència ètica de la FEDAIA d'actuar d'acord amb el respecte als drets humans, amb especial atenció als drets de la infància, respectant la dignitat intrínseca de totes les persones, empoderant-les per tal de potenciar les seves capacitats i generant consciència social i política en l'obligació d'atendre les necessitats d'infants i adolescents en situació de vulnerabilitat i, concretament, amb l'objectiu de prevenir qualsevol forma de violència en contra seva.
2. Equitat: considerem fonamental evitar la discriminació, promoure la igualtat d'oportunitats, garantir l'accés equitatiu als recursos i el bon tracte cap a totes les infàncies i adolescències.
3. Independència: és el compromís de la FEDAIA de prendre decisions i actuar davant les situacions de violència, segons els valors que inspiren la nostra missió sense subordinació econòmica, política ni institucional ni a cap altre interès, en el qual prevalgui l'interès superior de l'infant.
4. Innovació: promovem la formació continuada de les persones professionals i els espais d'intercanvi perquè tingui incidència en la millora de l'actuació, en matèria de protecció de les infàncies i adolescències.

5. Responsabilitat: és treballar amb dedicació, integritat, rigor i professionalitat per respondre a les necessitats de les entitats i les persones. Garantim en tot moment la confidencialitat de les dades personals i les de les entitats, preservant la privacitat de totes les infàncies i adolescències, en especial dels qui han patit qualsevol forma de violència, i de les seves famílies, així com la cobertura global, de manera que totes rebin la protecció adequada en tots els programes i projectes en què participin dins del marc de les entitats sòcies de la FEDAIA, i impulsar alhora la responsabilitat de cada professional com a garant de la protecció.
6. Transparència: és el compromís de la FEDAIA de facilitar informació en matèria de protecció de la infància d'una manera contínua, actualitzada i comprensible per garantir que tots els procediments que es deriven d'aquesta Política de Protecció estan sistematitzats en diferents documents; facilitar l'accés públic a la totalitat d'instruments de protecció de la infància; retre comptes sobre les mesures que s'han pres respecte als infants i adolescents que han estat implicats en les situacions detectades.
7. Sostenibilitat: la FEDAIA adopta un marc sostenible de treball en xarxa per donar suport a les diferents entitats per tal que facin avenços en l'àmbit de protecció a la infància. Per a la Federació és primordial el treball en xarxa, reconeixent i potenciant les xarxes que resulten protectores per a les infàncies i les adolescències, les famílies i les comunitats, i col·laborant amb les entitats privades i públiques amb les quals té incidència perquè vetllin pel seu benestar.

La PPBT de la FEDAIA està estructurada per crear una comunitat segura i protectora per a totes les infàncies i adolescències.

La PPBT és d'aplicació a totes les persones que exerceixen les seves funcions en espais propis de la FEDAIA o que intervenen o interactuen amb infants i adolescents en el marc d'activitats impulsades per aquesta.

Aquest grup fa referència al personal propi de la FEDAIA com: personal contractat, personal col·laborador, personal que presta els seus serveis a través d'altres figures i entitats (treball autònom, empreses, associacions, fundacions, etc.), i persones amb altres vinculacions no laborals (voluntariat, pràctiques, formació, etc.) que interactuïn o no directament amb infants i adolescents, tal com s'especifica en el punt d'abast d'aquesta política. Totes les persones que desenvolupin aquestes funcions a la FEDAIA hauran de conèixer aquesta PPBT i signar la carta d'adhesió.

A més, la PPBT té com a protagonistes les infàncies i adolescències. El coneixement de la PPBT, en els seus elements fonamentals i en un llenguatge adaptat, és imprescindible per a totes les infàncies i adolescències, tant per la necessitat que coneguin les vies de comunicació i de petició d'ajuda com perquè tinguin en compte que no se'ls toleraran comportaments violents o danyosos cap a altres infants i adolescents ni cap a altres persones.

La PPBT tracta de garantir el benestar d'aquelles persones menors d'edat que participen en les nostres activitats. La FEDAIA vol que qualsevol professional o persona que col·labori en aquestes activitats, desenvolupi un comportament adequat de bon tracte cap a elles.

Aquest document, que forma part de la PPBT de la FEDAIA, detalla els compromisos que assumeix cada professional en les seves interaccions amb infants i adolescents.

El codi de conducta és un instrument que ha de ser conegut i respectat per tot el personal de la FEDAIA. Davant de qualsevol incompliment d'aquest, la FEDAIA respondrà d'una manera determinant i aquests incompliments seran tramitats i sancionats d'acord amb el règim sancionador disciplinari que sigui aplicable a l'entitat. Tot això sense perjudici de qualsevol altre tipus de responsabilitats legals o contractuals que es puguin derivar d'aquestes conductes.

ANÀLISI DE RISCOS

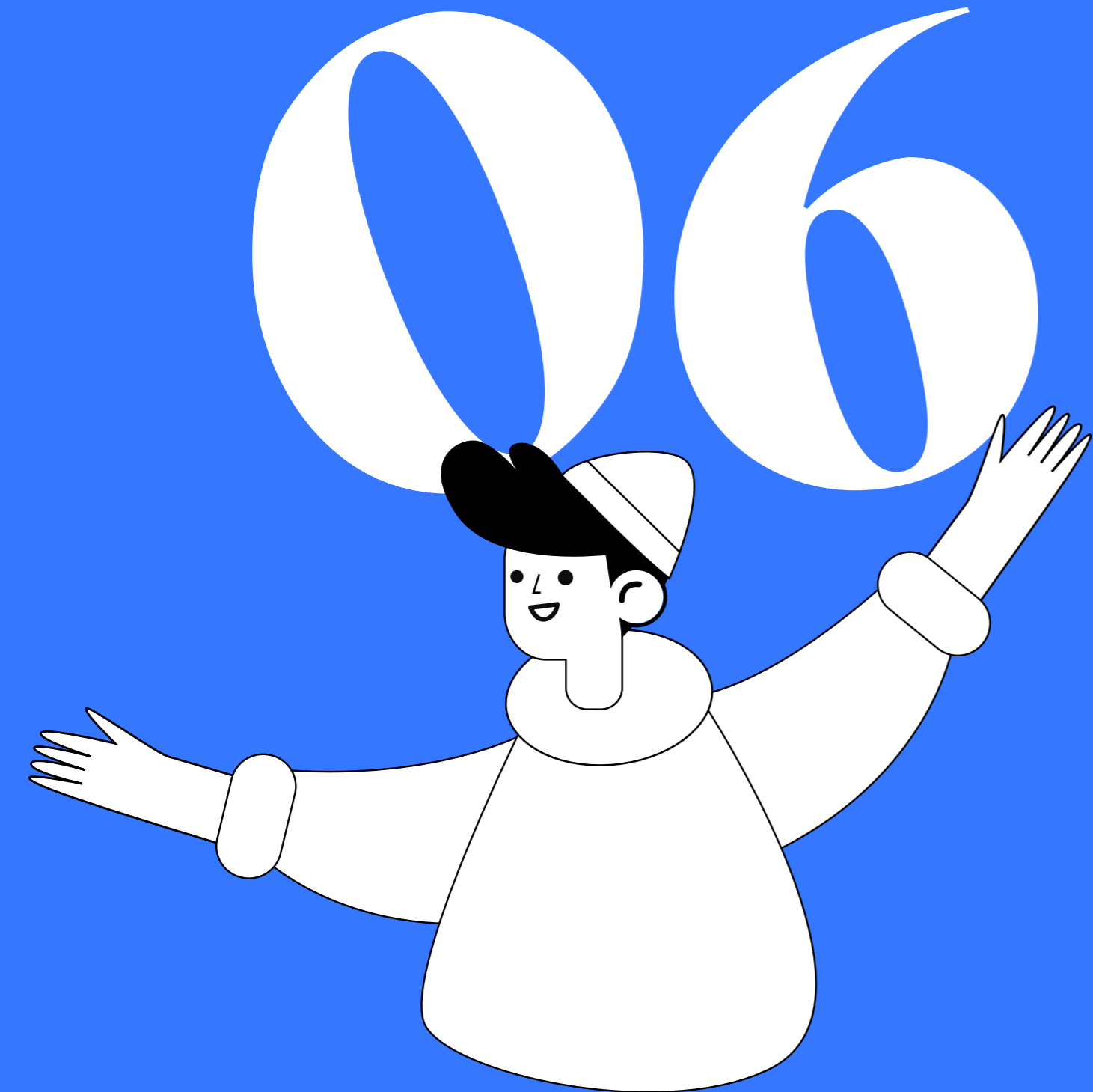
La FEDAIA incorpora com a objectiu en tots els seus àmbits d'acció, programes, projectes, campanyes i activitats per mantenir la integritat de la infància i l'adolescència en entorns segurs i protegits.

El personal de la FEDAIA durà a terme una avaluació sistemàtica de riscos per a la protecció de la infància i l'adolescència en tots els seus àmbits d'acció, i, especialment, en els programes, projectes, campanyes o activitats en què es tingui contacte amb la infància i l'adolescència.

A la nostra entitat durem a terme una identificació de riscos, els analitzarem i establirem els passos que es duran a terme per mitigar-los. En aquest procés comptarem amb la participació dels mateixos infants i adolescents en la mesura del possible. Aquesta participació es durà a terme durant el disseny preliminar dels programes, projectes, campanyes o activitats i durant la seva fase de formulació.

L'avaluació donarà lloc a les corresponents estratègies de mitigació, indispensables per a la prevenció de la violència i per a la promoció d'un ambient segur i una cultura del bon tracte envers la infància i l'adolescència que participi en els programes, projectes, campanyes i activitats de la FEDAIA.

El mapa de riscos es realitzarà durant la planificació anual i de cada activitat que ho demani i es revisarà coincidint amb la revisió del pla de treball. Està establert fer-ne una anàlisi general de context que permeti a cada àrea o servei establir el pla d'acció anual, de manera que l'anàlisi de riscos de protecció a la infància quedarà integrat al nostre sistema de gestió de qualitat.

GESTIÓ DEL PERSONAL

Per assegurar que cada professional o persona que intervé amb infants i adolescents té els coneixements, capacitats i habilitats necessaris, la FEDAIA es dotarà d'uns estàndards en la gestió del personal.

Aquests estàndards són d'obligat compliment per al conjunt de professionals amb contracte directe amb la FEDAIA, així com per a totes les persones amb vinculació similar (voluntariat, pràctiques, serveis professionals), que intervinguin amb infants i adolescents.

La FEDAIA ha de reflectir, al llarg de tot el cicle de gestió de recursos humans, des del moment de l'elaboració de la demanda de feina, fins a la contractació o admissió del voluntariat i l'avaluació periòdica del personal, el compromís que assumeix en el compliment dels estàndards definits que seran annexats a aquest document.

Es té en compte dins de la seva PPBT la importància de comptar amb professionals, i persones adultes en general, amb prou formació per garantir el benestar de les infàncies i adolescències que passen per les seves activitats, programes, projectes i instal·lacions.

Per fer tot això la FEDAIA, de la mà de les entitats membres, es compromet a desenvolupar un pla de formació inicial i continu. D'aquesta manera es proporcionarà a totes aquestes persones, contractades o amb altres vinculacions, les competències tècniques i les actuacions que ha de poder dur a terme una persona que està en aquest nivell de protecció per garantir que la FEDAIA i les seves entitats sòcies desenvolupin el seu treball en entorns que siguin segurs i protectors per a totes les infàncies i adolescències.

Al document de rutes i protocols es descriurà el procediment per a la contractació del personal i admissió del voluntariat, que inclourà la verificació del CV i el requisit de presentació del Certificat de Delictes de Naturalesa Sexual (o document anàleg). Aquest certificat es demana a totes les persones prèviament a la seva incorporació a l'entitat. La vigència del certificat serà la següent: les persones que treballen de manera estructural l'hauran de presentar cada dos anys.

També es donarà valor en el moment de la selecció a la formació en protecció a la infància que s'hagi realitzat de manera prèvia a la contractació.

A més, en el moment de la incorporació d'una nova persona, es garanteix que rebrà la informació relacionada amb la PPBT i signarà el codi de conducta.

RESPONSABILITAT I RESPOSTES

La FEDAIA s'ha dotat d'aquesta PPBT per assegurar el benestar de les infàncies i adolescències que participen en els seus programes, projectes i activitats, així com de les seves entitats membres. En un document annex es precisaran les funcions i responsabilitats de protecció dels diferents agents que intervenen en la protecció de la infància i l'adolescència dintre de l'estructura de la Federació: personal contactat, personal en pràctiques, junta directiva, membres de les comissions, professionals externs, voluntariat i altres persones sòcies.

Davant d'una sospita o evidència d'una situació de risc per a un infant o adolescent, la legislació estableix que qualsevol persona adulta té l'obligació de comunicar-ho. Aquesta responsabilitat és encara més gran en el cas de professionals i altres figures similars (personal voluntari o en pràctiques, o amb altres vinculacions) que tenen a càrrec seu infants i adolescents. La Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència estableix que qualsevol professional que tingui a càrrec seu infants o adolescents i que tingui coneixement o indicis de situacions de violència té un "deure de comunicació qualificat". Per aquest motiu, la FEDAIA exigeix a tot el seu personal unes pautes concretes d'actuació davant de situacions de risc.

La FEDAIA respondrà d'una manera adequada a totes i cadascuna de les situacions de desprotecció, sospita, denúncia i comunicació relacionades amb els drets de la infància amb els quals treballem directament.

Totes les persones incloses en l'abast d'aquesta política tenen la responsabilitat i l'obligació d'informar al respecte si tenen motius raonables per sospitar que un infant o adolescent està patint un dany o es troba en risc de patir-lo.

Ningú no es veurà perjudicat en la seva relació contractual amb la FEDAIA per haver notificat preocupacions, sospites o incidents, llevat que la deguda investigació demostrï que va existir mala fe en la notificació. De la mateixa manera, si una persona decideix conscientment no informar sobre una preocupació, sospita o incident podrà ser objecte de mesures disciplinàries.

Les preocupacions, indicis i incidents poden ser dels tipus següents:

- Observació directa d'un cas de violència envers un infant o adolescent.
- Revelació o indicació, per part de tercers, d'un cas de violència potencial cap a un infant o adolescent dins o fora de l'entitat.
- Incompliment d'aquesta PPBT o dels seus procediments associats per part d'alguna persona inclosa en l'abast d'aquesta política.
- Coneixement de procediments legals/judicials relacionats amb la violència contra la infància i l'adolescència que hagin estat aplicats a alguna persona inclosa en l'abast d'aquesta política.

Totes les notificacions seran acceptades i preses amb diligència. Aquesta informació serà emmagatzemada de manera adequada i solament hi tindran accés les persones designades com a responsables de la gestió dels casos.

La FEDAIA disposarà d'un mapatge institucional i d'una ruta i un protocol d'actuació intern i extern perquè totes les persones treballadores i col·laboradores de l'organització sàpiguen què fer davant d'aquestes situacions, que estarà disponible als annexos d'aquest document.

TOTES LES PERSONES ADULTES
TENEN LA RESPONSABILITAT
I L'OBLIGACIÓ D'INFORMAR
AL RESPECTE SI TENEN MOTIUS
RAONABLES PER SOSPITAR
QUE UN INFANT O ADOLESCENT
ESTÀ PATINT UN DANY O ES TROBA
EN RISC DE PATIR-LO.

DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

Aquesta política es difondrà a totes les persones implicades i a les entitats sòcies de manera interna a través dels canals habituals de la Federació. De manera externa es difondrà mitjançant xarxes socials. El document estarà disponible al nostre web.

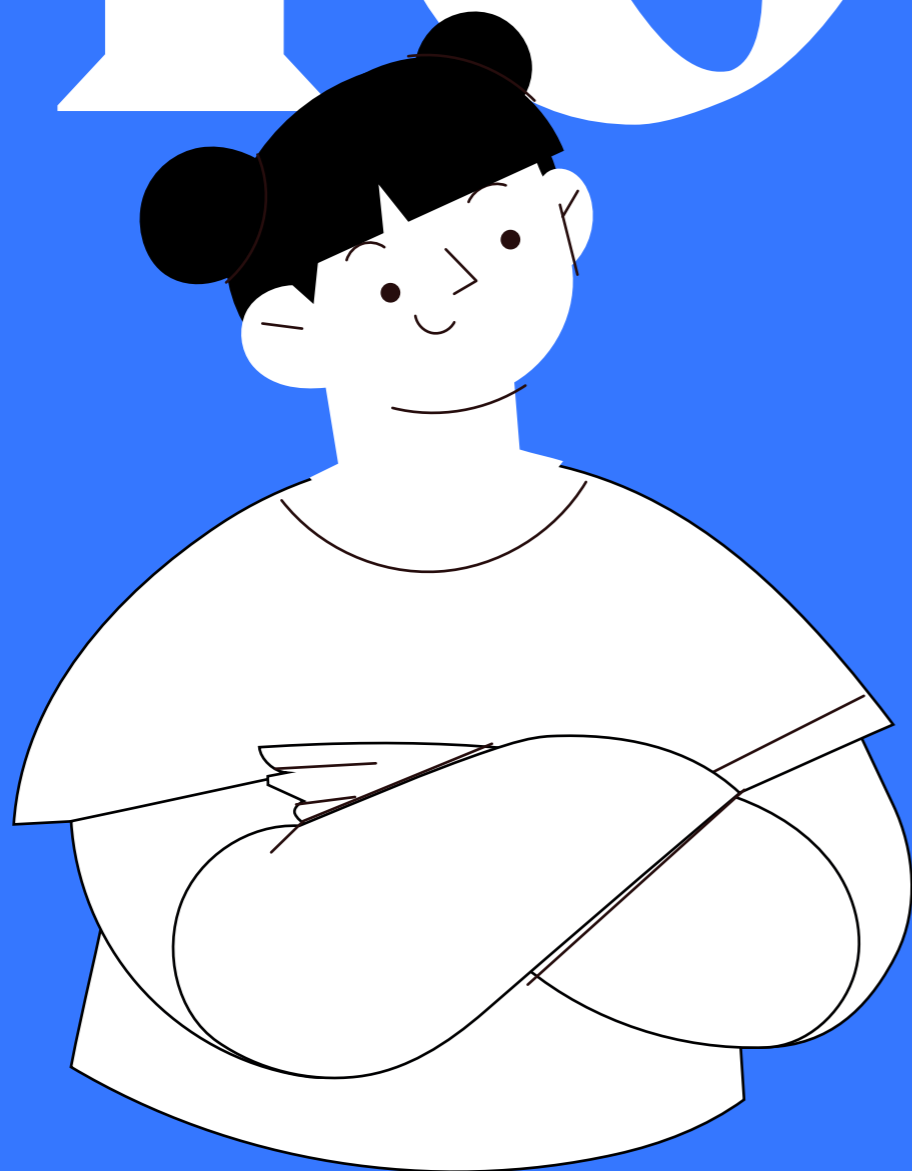
AVALUACIÓ, REVISIÓ I SEGUIMENT

La nostra entitat, en el marc de la PPBT, té un especial interès per dotar-se d'eines que serveixin per al seguiment i avaluació de les accions plantejades per a la protecció de la infància. Anualment i dins del pla operatiu de la Federació en aquesta matèria, disposarem d'una avaluació dels indicadors de compliment d'aquesta política. Aquesta avaluació servirà per valorar com va el procés en relació amb la protecció de la infància i el bon tracte a l'entitat.

Per portar a terme aquests procediments, en primer lloc comptem amb el Pla d'Acció elaborat anualment per l'equip tècnic i validat pel Comitè de Protecció. Aquest Pla serà avaluat semestralment per poder seguir les accions planificades i corroborar que s'han portat a terme d'una manera eficaç tenint en compte els indicadors definits. Així mateix, cada any es desenvoluparà un Informe d'avaluació que doni compte del compliment del Pla d'Acció, així com dels indicadors quantitatius i qualitius, per donar pas a l'elaboració del Pla d'Acció de l'any següent. Aquest informe revelarà, també, l'acompanyament fet per la FEDAIA a les entitats federades per impulsar la posada en marxa de les seves PPBT i del seu seguiment.

Entenem que el treball de protecció i bon tracte a la infància i l'adolescència és un procés que està afectat per canvis externs i interns. Per això, cada quatre anys farem un procés de revisió de la PPBT. Aquest procés és estratègic i haurà de comptar amb la participació dels diferents estaments col·lectius de la nostra Federació per aportar aquells elements que s'hagin d'afegir o modificar a la política.

10

ANINELOS

COMPROMÍS

La protecció de les infàncies i adolescències és un àmbit d'actuació que ha de suposar una obligació per a les institucions socials.

Per a la nostra entitat, la violència és "qualsevol situació generada per acció o omissió d'una persona, grup de persones, organització o institució sobre un infant o adolescent. En aquesta situació hi ha un clar i evident desequilibri de poder entre qui perpetra i qui rep la conducta. La violència pot donar-se en diferents manifestacions: física, psicològica, sexual, emocional, institucional, i genera un impacte negatiu en els nens, nenes i adolescents que la reben".

Tenint en compte que en el nostre treball diari poden sorgir conflictes i situacions de violència:

Volem esforçar-nos a garantir el benestar de la infància i l'adolescència que participa en les nostres activitats.

Entenem que han de disposar d'un espai de desenvolupament físic, emocional i psicològic sa, segur, protector i amb bon tracte.

Creiem en el bon tracte dels equips professionals, persones voluntàries i qualsevol persona de la nostra entitat com a element essencial de les relacions amb les infàncies i adolescències.

El nostre compromís com a institució en aquesta matèria és molt clar i es concreta en la construcció d'una política integral de protecció i bon tracte a les infàncies i adolescències. El contingut d'aquesta política marcarà tots els aspectes rellevants en matèria de protecció i bon tracte a les infàncies i les adolescències de la nostra institució.

Apostem perquè aquesta política sigui coneguda, difosa i respectada per tot el personal contractat, persones voluntàries i personal en pràctiques de l'entitat, independentment de la seva posició en l'organigrama de l'organització i de les seves funcions. Així mateix, la nostra política serà socialitzada amb les nostres organitzacions sòcies, altres entitats i proveïdors perquè sigui igualment coneguda i respectada.

La política de protecció i bon tracte a les infàncies i les adolescències de la nostra entitat està basada en els principis següents:

- Benestar de la infància i l'adolescència.
- Respecte dels drets de la infància i l'adolescència.
- Interès superior de l'infant i adolescent.
- Compliment de les normatives legals en protecció infantil i adolescent.

→ Participació infantil i adolescent.

Així mateix, prenem com a referència per al nostre treball diari la Convenció sobre els Drets de la Infància com a principal instrument de protecció de la infància i l'adolescència i les normes internacionals de protecció a la infància elaborades per Keeping Children Safe: política, personal, procediments i rendició de comptes.

La política de protecció i bon tracte suposa un element essencial per impulsar un procés institucional de generació d'una cultura de protecció i bon tracte a les infàncies i les adolescències en diferents àmbits i amb diversos elements. Els objectius fonamentals de la política de protecció de la nostra entitat estan centrats en:

Analitzar tots els elements de treball de la nostra institució des d'una perspectiva de possibles riscos per a la infància i l'adolescència i per protegir-la.

Disposar d'una sèrie d'accions de prevenció i mitigació dels riscos per a les infàncies i les adolescències.

Garantir que els equips professionals, personal voluntari i altres persones adultes que participen en les activitats de la nostra entitat estiguin formats en protecció de la infància i l'adolescència.

Detallar els procediments i protocols per actuar en cas de possibles situacions de desprotecció de la infància i l'adolescència.

Disposar d'indicadors adequats per seguir els objectius marcats per a la protecció i bon tracte a la infància i l'adolescència.

Amb aquesta declaració, la nostra institució plasma el seu compromís ètic i institucional amb el benestar de la infància i l'adolescència amb la qual treballem i fem el primer pas dins d'un procés decidit per garantir els seus drets fonamentals.

Elisenda Xifre
Presidenta de FEDAIA
Barcelona, 1 de juliol de 2022

EODI DE CONDUCTA

Totes les persones adultes vinculades amb la FEDAIA es comprometen a:

1. Llegir, conèixer i assegurar-se d'haver comprès la PPBT, els seus instruments d'aplicació i les diferents implicacions que té per al seu treball quotidià.
2. Conèixer i respectar els drets de la infància, mantenint un tracte cap a infants i adolescents que sigui respectuós, honest i càlid.
3. Ser referents educatius coherents des d'un tracte afectiu, respectuós i protector.
4. Actuar sense violència en totes les accions, llenguatge i gestos que s'utilitzin.
5. Complir amb la seva responsabilitat perquè els espais en què treballin amb les infàncies i adolescències siguin entorns segurs i protectors en els quals es garanteixi el ple desenvolupament de les infàncies i adolescències en els àmbits social, emocional, cognitiu i físic.
6. Proporcionar un tracte equitatiu a tota la infància i l'adolescència, adaptant-lo a les seves característiques i necessitats individuals i potenciant la inclusió de totes les infàncies i adolescències amb qui treballin.
7. Utilitzar pautes de resolució de conflictes no violentes en la seva pràctica quotidiana.
8. Facilitar i dinamitzar la participació de les infàncies i adolescències i establir temps perquè manifestin les seves opinions, inquietuds i propostes.
9. Fer sempre la seva feina amb infants i adolescents en llocs accessibles, deixant oberta la porta de la sala, el despatx o la instal·lació i permetent al nen, la nena o l'adolescent entrar i sortir quan així ho requereixi. En cas que es faci una reunió individual entre una persona adulta i un infant o adolescent, s'ha de dur a terme sempre en un lloc visible.
10. Garantir la privacitat, confidencialitat i dret a la protecció de les dades personals tant de les infàncies i adolescències com de les seves famílies i persones tutores legals.
11. Respectar el dret d'imatge de les infàncies i adolescències.
12. Utilitzar únicament els canals de comunicació establerts per l'entitat per comunicar-se amb les infàncies i adolescències i les seves famílies i persones tutores legals.
13. Complir les responsabilitats adjudicades al seu rol professional o personal, comprenent que formen part de les seves funcions el seu rol protector i ser garant dels entorns segurs i protectors allà on exerceixi la seva feina o dugui a terme activitats amb infants i adolescents.
14. Mantenir una actitud proactiva en la identificació de situacions que puguin comportar un risc per a la integritat física, psíquica o sexual de les infàncies i adolescències. En aquest sentit, hauran de seguir les pautes de comunicació que s'inclouen en el Protocol d'Actuació i la resta d'eines de protecció establertes davant de situacions detectades de risc o de violència.

15. Participar en l'elaboració del mapa de riscos de l'entorn on treballi o realitzi activitats amb infants i adolescents i comunicar qualsevol risc (físic, emocional o de qualsevol altre tipus) que identifiqui en aquest entorn i que no hagi estat detectat o corregit.

Totes les persones adultes que estan en contacte amb infants i adolescents, vinculades a la FEDAIA, es comprometen a:

1. NO realitzar actes de naturalesa sexual o mantenir qualsevol tipus de relació sexual amb infants i adolescents, ja siguin físiques o virtuals, en qualsevol àmbit, inclosa la vida privada. El fet de no tenir coneixement de l'edat de l'infant o l'adolescent no eximeix de la responsabilitat. En aquest punt cal recordar que es considera infant o adolescent tota persona menor de 18 anys, independentment de quina sigui la legislació específica sobre això a cada país. En aquest mateix sentit, cap persona que treballi per a l'entitat o que col·labori en els seus projectes i programes no pot estar casada amb algú menor d'edat.
2. NO realitzar en presència d'un infant o adolescent conductes eròtiques, exhibicionistes o sexualment provocadores, així com utilitzar, deixar visualitzar o posar a disposició d'infants i adolescents imatges de naturalesa sexual o pornogràfica.
3. NO dur a terme accions o conductes que puguin avergonyir, humiliar, menysprear o degradar les infàncies i adolescències, o dur a terme qualsevol tipus de càstig violent o maltractament emocional cap a ells, o utilitzar vocabulari inadequat en la seva presència.
4. NO discriminar o mostrar tractaments diferencials, tant per afavorir alguns infants o adolescents, com per excloure'n d'altres.
5. NO incitar a l'odi ni a cap forma de discriminació, incloent-hi el masclisme, el racisme, la xenofòbia i el rebuig a les persones LGTBI.
6. NO comportar-se de manera ofensiva, realitzar conductes físiques inapropiades, mostrant un model de comportament inadequat tant dins com fora de les activitats pròpies de l'entitat.
7. NO promoure, acceptar o tolerar comportaments violents entre les infàncies i adolescències o permetre que s'estableixin dinàmiques basades en l'abús de poder.
8. NO estar a soles amb un infant o adolescent o un grup petit d'ells o lluny de la resta del grup en un espai tancat (físic, com pot ser una sala de reunions o una cambra de bany, o virtual, en videojocs o altres), sense la presència d'una altra persona adulta i sense justificació professional.
9. NO dormir a la mateixa habitació que un infant o adolescent o portar-lo a un domicili particular, sigui propi o d'una tercera persona, en cas que l'activitat a desenvolupar inclogui pernocta.
10. NO realitzar fotografies o vídeos de les infàncies i adolescències, tant per a ús privat com per compartir-los en xarxes socials (WhatsApp, Facebook, Instagram, etc.), tret que siguin fotografies o vídeos expressament autoritzats per l'entitat, i sempre amb el consentiment per escrit de les famílies i persones tutores legals i de les infàncies i adolescències. En cap cas no s'utilitzaran els dispositius personals per prendre les imatges, sinó només dispositius oficials, que comptin amb les mesures de seguretat adequades.
11. NO utilitzar vehicles privats per realitzar desplaçaments amb les infàncies i adolescències, llevat que es tracti d'una situació d'urgència i així ho autoritzi excepcionalment l'entitat.
12. NO permetre, promoure o facilitar el consum de substàncies psicoactives, cigarrets, begudes alcohòliques, substàncies dopants o qualsevol tipus de drogues, o consumir-les en l'acompliment de les meves responsabilitats.

CARTA D'ADHESIÓ A LA PPTB

Jo, _____, amb DNI _____, d'acord amb tot el que es disposa anteriorment, DECLARO que:

- He llegit, entès i accepto el que disposa aquest Codi de Conducta per a professionals i altres persones en contacte amb infants i adolescents.
- He llegit, entès i accepto el que disposa la Política de Protecció i Bon Tracte a la Infància i l'Adolescència de la FEDAIA cap als infants i adolescents i en la resta d'instruments de protecció que l'acompanyen.
- Participaré en les formacions que organitzi la FEDAIA en matèria de protecció a infants i adolescents.
- Conec el deure de comunicar qualsevol incompliment del present Codi de Conducta a través dels delegats i delegades de Protecció i dels canals habilitats amb aquesta finalitat.
- Conec que qualsevol incompliment del present Codi de Conducta podrà comportar mesures o sancions disciplinàries d'acord amb la normativa d'aplicació mentre duri el meu vincle amb la FEDAIA i/o l'entitat membre, independentment d'altres mesures legals, judicials i administratives que puguin existir.

MAPA DE RISCOS

ENTITAT:
DATA:

RISC	NIVELL DEL RISC	MESURES	INDICADOR	FONT DE VERIFICACIÓ	PERSONA RESPONSABLE

PLANTILLA DEL PLA D'ACCIÓ ANUAL

ENTITAT:
VIGÈNCIA:

	MESURES	INDICADORS	FONTS DE VERIFICACIÓ	PERSONA RESPONSABLE	PERSONES EQUIPS	CRONOGRAMA		
						JUN	JUL	AGO
R1								
R2								

GUIÓ PER A L'ELABORACIÓ DE L'INFORME D'AVUACIÓ

Data:
Període:

IMPLEMENTACIÓ

- 1) Anàlisi del compliment dels resultats plantejats al Pla d'Acció tenint en compte els indicadors.
- 2) Principals avenços o bones pràctiques percebuts/observats pel Comitè al llarg del període relacionats amb l'aplicació de la PPBT.
- 3) Principals desafiaments i com es van afrontar o podrien ser abordats.
- 4) Anàlisi de les responsabilitats (qui) i els recursos (amb què) per a la implementació segons el Pla d'Acció.

ACCIONS QUE INTCLOUEN INTERVENCIÓ DIRECTA AMB INFANTS I ADOLESCENTS

- 1) Avaluació del mapa de riscos específics elaborat.
- 2) Anàlisi de la gestió de casos, si escau.
- 3) Detecció de bones pràctiques, en matèria de participació, promoció de la protecció i el bon tracte i prevenció de les violències.

GESTIÓ DE CASOS

- 1) Anàlisi quantitativa de la gestió de casos: casos rebuts i casos resolts.
- 2) Anàlisi qualitativa de la gestió de casos: avaluació de l'actuació de la FEDAIA. Recursos mobilitzats.
- 3) Identificació de bones pràctiques.

AVALUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

PLANTILLA DEL PLA D'ACCIÓ ANUAL

ENTITAT:
VIGÈNCIA:

AVALUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ ANUAL, ESTRATÈGIA DE PROTECCIÓ I BON TRACTE A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

	MESURES	INDICADORS	FONTS DE VERIFICACIÓ	PERSONA RESPONSABLE	EQUIPS IMPLICATS	ASSOLIT	RESULTATS	VALORACIÓ
R1								

Fedaia Federació d'entitats
d'atenció a la infància
i l'adolescència

Aquest document va ser desenvolupat
per la FEDAIA amb l'acompanyament
d'Educo i el suport de Porticus.

Amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Drets Socials
i Inclusió**